

6. MILUŠEV, JA.: Češki profili v obštestvenoto razvitie na sledosvo-boždenskata. *Bälgarija*. Sofija: Marin Drinov, 2005, 268 s., ISBN: 954-322-093-X.
7. CHVALKOVSKÝ, K.: Česká kolonie v Gorne Orechovici v Bulharsku. *Krajan: list venovaný zaujmom čs. zabraniciča a otázkám vysťahovaleckým*, 5, 1936 (4), s. 8.
8. BRANKOV, N.: České kořeny průmyslové architektury v Bulharsku. In POPELOVÁ, L. (EDIT.): *Architektura a udržitelný rozvoj*. Praha: ČVUT, 2015, s. 68–79; [online], <http://www.earch.cz/cs/revue/ceske-stopy-v-bulharske-prumyslove-architekture-5-dil>, (upr.verze).
9. BÄČVAROV, I.: *Iljstovana istorija na Gorna Orjachovica*. Veliko Trnovo: Faber, 2001, 128 s., ISBN 954-9541-91-X.
10. *Desetiletí cukrovaru a rafinerie cukru v Gorne Orechovici, bulharsko-české akciové společnosti pro průmysl cukerní 1912–1922*. Gorna Orechovica: náklad vl., 1922, 28 s.
11. *Bälgarija 20. vek*. Sofia: Trud, 1999, 1292 s. ISBN 954-528-146-4.
12. STANEV, Ž.: Stambolov, Burov, mina „Princ Boris“ i Bälgarskijät „železničnij päť“, *Železnopäiten transport = Railway transport magazin*, 2008, 5, [online] <http://www.jptactis.com/article.php?src=compiled/2008/5/Stanev.html>, ISSN 1310-683X.
13. VÄRBAŇOVA, V.: *Češki primosi v kulturno-istoričeskoto nasledstvoto na Bälgarija 1878–1940*. Sofija: Paradigma, 2018, 446 s., ISBN: 978-954-326-337-0.
14. LANČOVÄ, T.: České stopy v Gorné Orachovici. *Porta Balkanica*, 9, 2017 (1–2), s. 39–50.
15. DIMITROV, D.: *100 godini zacharni zavodi – Gorna Orjachovitsa*. Veliko Trnovo: PIK, 2013, 195 s., ISBN: 978-954-736-240-6.
16. *Zacharni zavodi*. [online] <https://zaharnizavodi.com/istoria/>.
17. LANČOVÄ, T.: *České stopy v Gorné Orachovici v Bulharsku*. Diplomová práce na Ústavu etnologie FF UK, Praha, 2018, 74 s.

Jakoubek M., Lančová T.: Sugar Factory in Gorna Oryahovitsa – Forgotten Showcase for Czech Industrial Presence in Bulgaria after its Liberation

The aim of the text is to present the phenomenon of Czech sugar factory in Gorna Oryahovitsa in Bulgaria. The impetus for the founding of the factory came from Ing. R. Píčka and the project was financed by Prague Credit Bank. Soon after its opening in 1912 the factory became one of the biggest of its kind in the whole country. Against all odds – such as the First (1912) and Second (1913) Balkan Wars or the earthquake in 1913 – the factory prospered and expanded its production to include a new distillery and potash plant in 1923 and a fertilizer plant in 1925. The Czech chapter of the sugar factory in Gorna Oryahovitsa effectively ended soon after the Second World War – in 1948 the factory was nationalized and became a property of the Bulgarian state. Under the name “State sugar factory” it was in operation until 2002 when it was privatized. Nowadays it is one of the biggest factories producing sugar and sugar products in Bulgaria and it proudly remembers its Czech foundations.

Key words: Bulgaria, Czech compatriots, sugar factory, Gorna Oryahovitsa.

Kontaktní adresa – Contact address:

doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D., Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav etnologie, nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1, Česká republika, e-mail: marek.jakoubek@ff.cuni.cz

6. ESST/VDZ konference v Poznani

6TH ESST/VDZ CONFERENCE IN POZNAŇ

Ve dnech 26. až 29. května se konala v Poznani 6. Konference ESST (Evropské cukrovarnické společnosti). Konference byla zorganizována jako společná akce ESST a VDZ (Společnosti německých cukrovarnických techniků).

Obr. 1. Před kongresovým centrem v Poznani (foto S.Henke)

Před zahájením odborného programu konference proběhlo zasedání Vědeckého výboru ESST, ve kterém v současné době pracují prof. Z. Bubník a doc. E. Šárka a kde byl mnoho let aktivním členem i prof. P. Kadlec. Na zasedání byli přijati do výboru dva noví členové, prof. Ch. Hoffmann, Institute of Sugar Beet Research, Göttingen a Dr. R. Kügler, Nordzucker AG. Na této schůzi se rovněž představil jako kandidát členství ve vědeckém výboru dr. S. Henke z Ústavu sacharidů a cereálií VŠCHT Praha.

J. Jensen (Nordic Sugar A/S) přednesl návrh nového projektu ESST: Vliv změn textury řepy na zpracování řepy. Dr. Frenzel (Südzucker AG) shrnul výsledky skončeného projektu o roli dusitanů a dusičnanů v řepě a ve šťávách.

Odborné jednání 6. ESST/VDZ Konference v Poznani ve dnech 26.-29.5.2019 bylo rozděleno do několika sekcí.

V úvodní sekci **Řepa a třtina** byly předneseny dvě přehledné přednášky: P. Rein: Vývoj ve zpracování třtiny v posledních 15 letech a T. de Witte, S. Baliero, A. Lehnberger: Mezinárodní porovnání výroby řepného a třtinového cukru, stanovení výrobních nákladů v Brazílii a v Německu.

V sekci **Řepa** byly prezentovány přednášky: Ch. Hoffmann: Budoucí požadavky na kvalitu cukrovky; T. Grootsholten, J. L. M. Struijs: Vliv zlepšené kvality cukrovky v poslední dekádě na čištění šťáv; B. Langebeck, Ch. Pipper, J. Jeppesen: Skrojky a kořínky jako suroviny pro výrobu bioplynu.

Nejvíce příspěvků obsahovala sekce **Obecná technologie cukru**. Zde se v úvodu představili především domácí cukrovarníci z Polska, kteří prezentovali výsledky ze společného projektu ESST: M. Wojtczak, R. Gruska, A. Antczak-Chrobot: Vliv exopolysacharidů na viskozitu šťáv; M. Wojtczak, R. Gruska, A. Antczak-Chrobot: Vliv exopolysacharidů na filtraci a sedimentaci při čištění šťáv; P. Bąk, I. Blaszczyk, A. Antczak-Chrobot, M. Wojtczak: Vliv teploty při extrakci a původu řepy na přeměnu dusitanů a dusičnanů při extrakci cukru; K. Hulak, J. Iciek, R. Gruska: Inovovaná energetická a látková bilance kontinuálního odpařovacího krystalizátoru. Významné příspěvky se týkaly mikrobiologie v cukrovarnictví: C. K. Kohout, C. Ukowitz, F. Emerstorfer, W. Hein, W. Kneifel, K. J. Domig: Moderní molekulární biologické metody k charakteristice mikrobioty v řepných cukrovarech; F. Emerstorfer, A. Kogler, M. Omann, W. Hein: UV záření při řízení mikrobiologické činnosti v cukrovarech – poslední vývoj ve společnosti Agrana; Ch. Bergwall: Legionella v cukrovarech – jak ji do budoucna regulovat. Z dalších přednášek byla velmi dobře přijata práce B. M. Muir, Stefan D. Schöpf, C. Meade, V. Chaignon: Filtrace skladované těžké šťávy při sirupové kampani. Přednáška českých autorů Z. Bubník, P. Kadlec, E. Šárka, V. Pour, A. Hinková, S. Henke: Vývoj výzkumu fyzikálně-chemických vlastností cukrů a krystalizace cukru na VŠCHT v Praze byla rozdělena na dvě části: úvodní historický přehled výsledků výzkumu přednesl prof. Bubník a výhled do budoucna v oblasti aplikací chromatografických separací, membránové filtrace a simulace procesů přednesl dr. S. Henke. Zaujaly též práce T. Koehorst: Optimalizační studie o protinkrustačních prostředcích. F. Geisendörfer, E. Flöter: Vliv bublin páry na výskyt nehomogenit při odpařovací krystalizaci; A. G. Degenhardt, Th. Häfslar, T. J. Koch: Biotechnologická přeměna sacharosu na allulosu; M. Adjari Rad, R. Dandár: Praktická aplikace SZ/RT systému čištění šťáv v moldavském cukrovaru Drochia; E. Flöter, K. Abraham: Komplexní analýza aplikací dextranazy v cukrovarnictví; M. Hünerlage, O. Arndt, M. Piplies: Vypalování vápence koksem a zemním plynem – srovnávací studie.

Nově byla zařazena sekce **Digitalizace** s příspěvky: I. Graessler, A. Poehler: Možnosti digitalizace v cukrovarnictví; A. K. Mahlein: Inovace v zemědělství – jak mohou senzory a robotizace podpořit pěstování cukrovky; U. Schwanke, A. Lehnberger: Digitalizace a cukrovarnictví – Vliv globálních uživatelských zkušeností na vývoj automatizace a digitalizace; G. Strünnmann: Alternativy pro využití 3D skenování jako součást virtuálního řízení provozu;

V posterové sekci bylo představeno celkem 11 posterů. Velmi dobrým organizačním počinem byla krátká pětiminutová prezentace autorů posterů před plénem všech účastníků. Odborná diskuse s autory posterů se pak konala o přestávkách. Bohatá diskuse a jednání rovněž probíhala o přestávkách ve výstavní hale u stánků celkem 53 vystavovatelů.

Společné konference ESST a VDZ se zúčastnilo 398 zástupců 19 evropských zemí a Japonska, Kanady, Thajska a USA. Akce byla organizátory velmi dobře připravena a řízena programovým výborem v čele s prezidentem Vědeckého výboru ESST dr. P. Wawro, organizačně pak sekretářem ESST dr. J. Bruhnsem.

Děkujeme nakladatelství Verlag Dr. Albert Bartens KG, Berlin a dr. R. Dandárovi (Südzucker AG, Německo) za souhlas s uveřejněním jejich fotodokumentace z konference.

*Pavel Kadlec, Zdeněk Bubník, Svatopluk Henke
VŠCHT Praha*

Obr. 2. Z jednání 6. konference ESST/VDZ (foto Bartens)

Obr. 3. Zleva prof. Kadlec, J. M. de Bruin, (do roku 2018 prezident Vědeckého výboru ESST), prof. Bubník (foto R. Dandár)

Obr. 4. Účastníci konference – 1. řada delegáti z Polska, zleva M. Wojtczak, A. Antczak-Chrobot, R. Gruska, I. Blaszczyk; 3. řada delegáti z Česka, zleva P. Kadlec, Z. Bubník, S. Henke (foto Bartens)

